

การจัดการตามนโยบายรัฐเพื่อตอบสนองภัยพิบัติในประเทศไทย: กรณีศึกษา อุทกภัย ระหว่าง พ.ศ. 2485-2555
 MANAGEMENT TOWARD GOVERNMENT POLICY IN RESPONSIBILITY TO DISASTER IN THAILAND:
 CASE STUDIES OF FLOODS BETWEEN 1942-2012

นิภาพรรณ เจนสันติกุล 5338484 SHPP/D

รป.ด. (นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : โชคชัย สุทธาเวศ, Ph.D., ศิริรัตน์ ชุมหกล้าย, Ph.D.,
 กมลพร สอนศรี, D.P.A., รัฐศิรินทร์ ว่างานนท์, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการจัดการตามนโยบายรัฐเพื่อตอบสนองภัยพิบัติในประเทศไทย กรณีศึกษา อุทกภัยของหน่วยงานภาครัฐ ประชาชน และเอกชนใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับนานาชาติ ระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการก่อรูปนโยบายและการจัดการตามนโยบายรัฐเพื่อตอบสนองภัยพิบัติในประเทศไทย กรณีศึกษา อุทกภัยของหน่วยงานภาครัฐ ประชาชน และเอกชน และ 3) พัฒนาการจัดการตามนโยบายรัฐเพื่อตอบสนองภัยพิบัติในประเทศไทย กรณีศึกษา อุทกภัย และรูปแบบการจัดการที่ควรจะเป็นภายใต้การตอบสนองภัยพิบัติโดยทั่วไป ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 18 คน และจัดสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มรวมทั้งสิ้น 32 คน เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง แนวคำถาม การสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกข้อมูลจากเอกสาร

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) สภาพการจัดการ พิจารณาตามนโยบายรัฐบาล โดยใช้เกณฑ์ช่วงเวลา พบว่า นโยบายรัฐบาลช่วงก่อน พ.ศ. 2554 ยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานดูแลภัยพิบัติที่เกิดขึ้นเฉพาะ นโยบายรัฐบาลช่วง พ.ศ. 2554 มีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนในเรื่องของภัยพิบัติ เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ที่ระบุบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจน นโยบายรัฐบาลช่วงหลัง พ.ศ. 2554 มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่ปฏิบัติและรับผิดชอบด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากน้ำและอุทกภัย 2) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการก่อรูปนโยบายและการจัดการตามนโยบายรัฐ จำแนกเป็น ปัจจัยเชิงเทคนิค ปัจจัยผลการปฏิบัติงานของมนุษย์ และปัจจัยระบบและผลการปฏิบัติงานขององค์กร และ 3) รูปแบบการจัดการในอนาคตควรมีรูปแบบของการส่งเสริมความสัมพันธ์กันที่เกิดขึ้นจากการมีค่านิยมร่วมและทำงานด้วยกันอย่างไว้วางใจ และควรมีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ทันทีที่เกิดอุทกภัยร้ายแรง โดยผู้มีอำนาจตัดสินใจและสั่งการตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 คือ นายกรัฐมนตรี หน่วยงานที่ทำหน้าที่น่านโยบายรัฐบาลไปปฏิบัติ คือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย